

Hammarbyskogen

Arkeologisk utredning

Hammarbyhöjden 1:1
Stockholms stad
Stockholms kommun
Stockholms län
Uppland

Ellinor Sabel

Hammarbyskogen

Arkeologisk utredning

Hammarbyhöjden 1:1
Stockholms stad
Stockholms kommun
Stockholms län
Uppland

Ellinor Sabel

Denna rapport har framställts av ett företag
vars miljöledningssystem är certifierat enligt ISO 14001
av Svensk Certifiering Norden AB.

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora Gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
E-post: info@kmmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2020

Omslag: Graffiti vid Hammarbybacken. Foto Ellinor Sabel.

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Publik Licens 4.0 (CC BY)
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

Lantmäteriets kartor omfattas inte av ovanstående licensiering.
Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Medgivande 871391 och 874629.

ISBN 978-91-7453-838-0

Innehåll

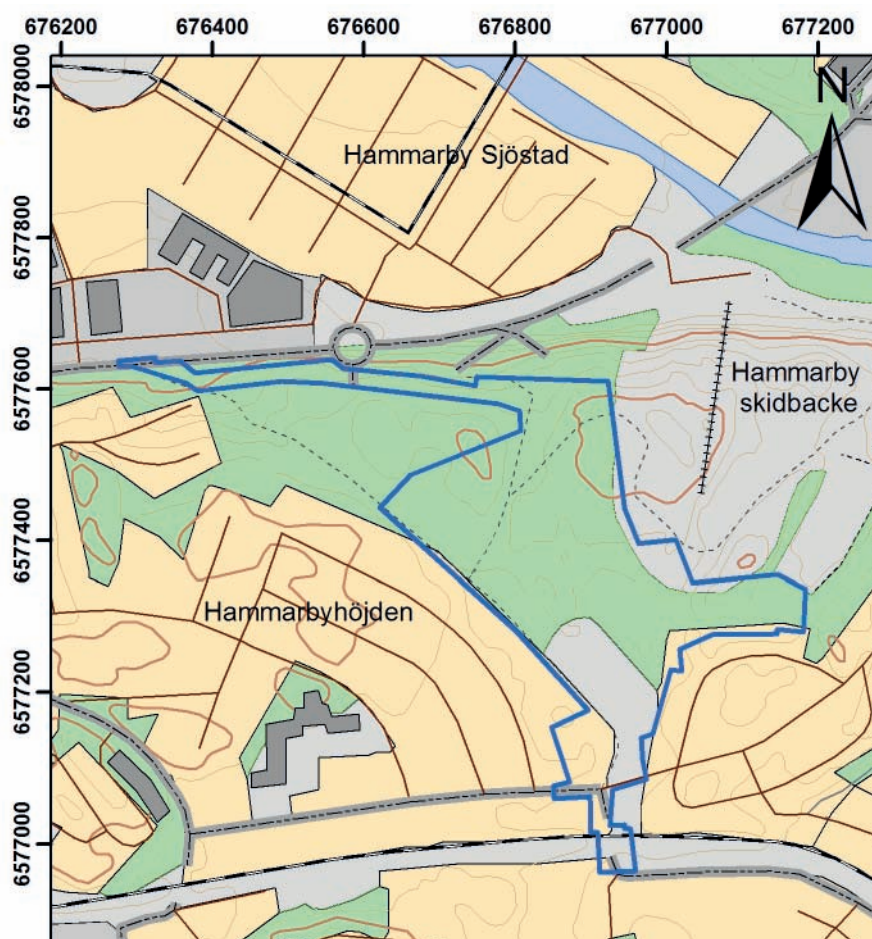
Inledning	5
Målsättning och metod	5
Genomförande	6
Topografi och fornlämningsmiljö	6
Utredningsresultat	7
Referenser	7
Kart- och arkivmaterial	7
Tekniska och administrativa uppgifter	8

Figur 1. Utredningsområdet markerat med en röd ring. Utdrag ur Terrängkartan. Skala 1:50 000.

Inledning

Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) utförde den 27–28 november 2019 en arkeologisk utredning i ett skogs- och friluftsområde i Hammarbyhöjden i södra Stockholm. Utredningen omfattade ett cirka 17 hektar stort område inom en del av fastigheten Hammarbyhöjden 1:1. Bakgrunden till den arkeologiska utredningen var att Stockholms stad avser att planlägga delar området för bebyggelse (figur 1–2).

Figur 2. Utredningsområdet markerat i blått. Utdrag ur Terrängkartan. Skala 1:10 000.

Målsättning och metod

Syftet med den arkeologiska utredningen var att ta reda på om fornlämningar skulle komma att beröras av det planerade arbetsföretaget. Resultatet från utredningen ska användas vid Länsstyrelsens fortsatta tillståndsprövning och utgöra underlag inför eventuella kommande arkeologiska åtgärder och användas i företagarens planering.

Genomförande

Utredningen utfördes i två etapper. Den första etappen bestod av arkiv- och kartstudier vilka bland annat omfattade de digitala källorna Kulturmiljöregistret (KMR), Ortnamnsregistret och Lantmäteriets karttjänst Historiska kartor. I Ortnamnsregistret eftersöktes information kring några av de torp som legat i närområdet samt om anteckningarna kring gården Lilla Sickla kunde rymma information kring hur området väster om gården hade nyttjats. Områdets topografi och markslag studerades genom SGU:s karttjänst Kartgeneratorn.

Vidare följde en andra etapp vilken bestod av en fältinventering av området. Hela området, förutom vid befintlig idrottsplats, vägar och andra ianspråktaga platser, inventerades med hög noggrannhet. Om områden, vilka hade varit lämpliga för boplatser under forntiden, påträffats inom utredningsområdet skulle även en utredningsgrävning av dessa ha skett. Då inga sådana områden påträffades utgick detta moment.

Topografi och fornlämningsmiljö

Utredningsområdet är cirka 17 hektar stort och merparten av området ligger på mellan 35 och 45 meter över havet, men med vissa partier som når upp till 50 meter över havet. I den södra delen finns en idrottsplats och en anlagd lekplats. Åt öster angränsar området till den konstruerade Hammarby skidbacke och i övrigt dominerar gles blandskog. Flera anlagda gång- och cykelvägar löper över ytan. De icke exploaterade partierna består till övervägande del av bergig, stundtals blockig terräng med mindre områden av glacial lera och tunna, osammanhängande ytlager av morän. Det finns inga sedan tidigare kända fornlämningar inom området. Då området ligger så högt bedömdes det finnas möjligheter att lämningar från stenåldern och framåt skulle kunna påträffas. Strax väster och öster om utredningsområdet ligger två kulturhistoriskt intressanta platser – dels galbacken L2013:738, dels gården Lilla Sickla L2013:1151 med sin engelska park och L2013:741, en dammanläggning för en kvarn tillhörande gården. Direkt öster om skidbacken finns även L2013:1813 vilken utgör en lägenhetsbebyggelse (torpgrund) (figur 3).

Figur 3. Översikt över de lämningar som nämns i texten. Utredningsområdet markerat i blått. Utdrag ur Terrängkartan. Skala 1:20 000.

Utredningsresultat

I arkiv- och kartstudierna framkom inget som indikerade att området skulle rymma något av arkeologiskt intresse. De östra delarna av området var starkt påverkade av konstruktionsmaterial i form av sten- och tegelkross från Hammarby skidbacke, och de södra delarna av vägar och idrottsplats. De icke exploaterade områdena utgjordes till stora delar av gles bevuxen skog och urberg med små fickor av lera eller morän. Inte heller vid fältinventeringen kunde något av arkeologiskt intresse identifieras varför området bedöms vara fritt från lämningar som skyddas av Kulturmiljölagen.

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Fornsök

<https://app.raa.se/open/fornsok/>

Ortnamnsregistret

<https://www.isof.se/sprak/namn/ortnamn/ortnamnsregistret.html>

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

http://apps.sgu.se/kartgenerator/maporder_sv.html

Lantmäteriet

<https://historiskakartor.lantmateriet.se/historiskakartor/search.html>

Rikets allmänna kartverks arkiv:

Nacka J112-75-20, häradsekonomiska kartan 1901–1906

Nacka J133-10I5g53, ekonomiska kartan 1951

Nacka J133-10I5g82, ekonomiska kartan 1981

Stockholm J243-75-1, generalstabskartan 1873

Lantmäteristyrelsens arkiv:

Nacka socken, Sickla nr 1, geometrisk avmätning 1774

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Stiftelsen Kulturmiljövård projektnr:</i>	KM19120
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	431-42517-2019, 2019-10-07
<i>Kulturmiljöregistret uppdragsnr:</i>	201901110
<i>Typ av undersökning:</i>	Arkeologisk utredning
<i>Undersökningsperiod:</i>	27–28 november 2019
<i>Personal:</i>	Ellinor Sabel
<i>Landskap:</i>	Uppland
<i>Län:</i>	Stockholm
<i>Kommun:</i>	Stockholm
<i>Socken:</i>	Stockholm
<i>Fastighet:</i>	Hammarby 1:1
<i>Fornlämning:</i>	–
<i>Koordinatsystem:</i>	Sweref 99 TM
<i>Koordinater:</i>	X6577400/Y676800
<i>Höjdsystem:</i>	–
<i>Inmätningssmetod:</i>	GPS
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Inga dokumentationshandlingar utöver denna rapport.
<i>Fynd:</i>	Inga fynd tillvaratogs.